

15 iyun milli birlik günüdür

Azərbaycanda milli şüurun və milli özünüdərkini bütün formalarının yüksək vüsət almasına imkan verən sürətli inkişaf strategiyasının seçilməsi, uğurla həyata keçirilməsi dahi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. İstehsal, elm, mədəniyyət, Azərbaycan dilinin inkişafı sahəsində əldə edilmiş tərəqqi milli ruhun yüksəlməsinə, milli özünüdərkini və milli qürurun inkişafına, gələcəkdə müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaranmasına xidmət edən uzaqgörən planın tərkib hissələri olmuşdur. Həmin mərhələnin əsas məqsədi Azərbaycanda hərtərəfli iqtisadi, siyasi, sosial-mədəni inkişaf zəminində xalqın mübarizlik ruhunu və əzmini gücləndirmək idi.

Təəssüf ki, bu proses müntəzəm, fasiləsiz xarakter ala bilməmiş və respublikamız üçün olduqca məsuliyyətli, tələpəli bir məqamda Azərbaycan rəhbərliyində sözün tam mənasında güclü şəxsiyyətin, ümummillilərin olmaması ölkəmiz və xalqımız üçün olduqca ağır nəticələrə gətirib çıxarmışdır.

Yeni tarixi inkişaf mərhələsində Azərbaycan Respublikasının qarşısında dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi, demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət qurulması, respublikanın ərazi bütövlüyünün bərpası, Dağlıq Qarabağ probleminin milli maraqlara uyğun həlli, ölkə əhalisinin rifahının və təhlükəsizliyinin təmin edilməsi kimi mühüm tarixi vəzifələr dururdu. Bütün bunlar düşünülmüş, ardıcıl, məqsədyönlü daxili və xarici siyasətin həyata keçirilməsini, bu məqsədlə ölkənin intellektual və sosial-iqtisadi potensialından, ictimai-siyasi qüvvələrindən səmərəli istifadə olunmasını tələb edirdi.

Lakin ölkənin siyasi həyatında cərəyan edən hadisələr, hakimiyyət uğrunda silahlı mübarizə, hakimiyyətlərin bir-birini əvəz etməsi və çoxhakimiyyətliyin hökm sürməsi müstəqil dövlətçiliyə və onun sonrakı tələyinə çox ağır zərbələr vurdu. Azərbaycanın bu gün də həllinə nail ola bilmədiyi ən ağır problemlərimiz məhz həmin çoxhakimiyyətli və ondan sonrakı hakimiyyət çəkişmələri dövründə yaranmışdır.

Azərbaycanda müstəqil dövlət quruculuğu ardıcıl və məqsədyönlü proses olaraq, əslində 1993-cü ildə ulu öndərimizin hakimiyyətə qayıdışından sonra başlanmışdır. Həmin tarixdən başlayaraq Azərbaycanda əldə olunmuş müstəqilliyin möhkəmləndirilməsi və daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində ardıcıl və məqsədyönlü fəaliyyət göstərilmişdir. Dövlətçilik üçün ciddi təhlükə törədən silahlı birləşmələr ləğv edildikdən və dövlət orqanlarında müəyyən idarəçilik təcrübəsinə malik olan adamların bilik və qabiliyyətindən optimal surətdə istifadə olunmuşdan sonra daxili sabitlik dövrü başlandı ki, bu da quruculuq işləri üçün ilkin zəruri şərait yaratdı.

Gənc, müstəqil dövlətin keçdiyi inkişaf yolunun zaman baxımından mərhələləri ilə dövlət quruculuğunun istiqamətləri arasında sıx dialektik əlaqə vardır. Təbii ki, dövlət quruculuğu heç də sadəcə dövlət idarəçilik orqanlarının formalaşması ilə başa çatmır. Sözün geniş mənasında, müstəqil dövlətin qərarlaşması onun öz maraqlarına və beynəlxalq siyasi reallıqlara uyğun müstəqil xarici və daxili siyasət xəttinin formalaşmasını, uzunmüddətli proqnoz əsasında müəyyənlanmış inkişaf strategiyasının yaradılmasını və həyata keçirilməsini nəzərdə tutur.

Azərbaycanda demokratikləşmə, hüquqi dövlət quruculuğu öz xüsusiyyətləri ilə fərqlənir desək, səhv etmərik. Ölkəmizdə aparılan hüquqi islahatlar ciddi konsepsiyaya söykənir və onun əsasında inkişaf etmiş dövlətlərin hüquqi dövlət quruculuğu təcrübəsi, ümumbəşəri demokratik prinsiplər, eyni zamanda Azərbaycan xalqının dövlətçilik tarixi və ənənələri dayanır. Hüquqi islahatların konsepsiyası azad cəmiyyətin formalaşmasına, demokratik, hüquqi dövlət quruculuğuna, qanunun aliliyinin təmin olunmasına, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinə təminat yaratmışdır.

Müstəqillik dövründə Azərbaycan global inteqrasiya proseslərində yaxından iştirak etməklə qabaqcıl dünya, ümumbəşəri dəyərlərin hökm sürdüyü xalqlar ailəsinə daha tez qovuşmaq istəyini nümayiş etdirir. Qabaqcıl demokratik dövlətlərin yüzilliklər boyu addım-addım qəbul etdiyi prinsipləri, qanunları və normaları ölkəmiz bir ne-

çə il ərzində tətbiq edə bilməmişdir. 1995-ci ildə ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edilmiş Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası müstəqil dövlətin hüquqi əsaslarını müəyyən etdi, hüquqi dövlətə, vətəndaş cəmiyyətinə doğru cəsarətli və qətiyyətli addım oldu.

Şərqdə ilk dəfə ölüm hökmünün ləğvi, 10 minlərlə insanı əhatə edən amnistiyalar, siyasi plüralizm, söz və əqidə azadlığına geniş imkan yaradılması Azərbaycanın böyük nailiyyətidir. Respublikamızda demokratik təsisatların fəaliyyətini tənzimləyən qanunvericilik normaları Avropa və qabaqcıl dünya standartlarına uyğunlaşdırılıb.

Bütün görülən işlərin nəticəsidir ki, Azərbaycan hazırda mötəbər beynəlxalq təşkilatların bərabərhüquqlu üzvü olmaqla dünya ölkələri tərəfindən müstəqil, demokratik, dünyəvi dövlət kimi tanınır.

Ölkə iqtisadiyyatına xarici investisiya qoyuluşuna diqqət artırılmış, dünyanı əksər inkişaf etmiş ölkələrinin iştirakı ilə "Əsrin müqaviləsi" imzalanmışdır. Dünyanın ən böyük enerji layihələrindən olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft boru kəmərinin tikintisinə başlandı. Çox sevindirici haldır ki, ümummillilərimizin cəmiyyətə təqdim etdiyi siyasi kursun möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla, yaradıcılıqla həyata keçirilməsi sayəsində bu layihələr ardıcıl olaraq reallığa çevrilməyə başladı. Bu gün ilk Avropa Oyunlarının Azərbaycanda keçirilməsi aparılmış uğurlu siyasətin təntənəsidir.

Xalqa layiqli xidmət andını əməli işi ilə doğrultmuş ulu öndər Azərbaycanın iqtisadi inkişaf prioritetlərini dəqiq müəyyənləşdirmiş, hər bir vətəndaşın marağı və mənafeyinin yüksək səviyyədə təminatına yönəlmiş demokratiya kursunu inamla davam etdirmişdir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında inamla irəliləyərək Avratlantik məkana inteqrasiya kursunu davam etdirən, global enerji və kommunikasiya layihələrinin mərkəzinə çevrilən, ümumi daxili məhsulun artım tempinə görə dünyanın lider dövlətləri sırasında yer tutan respublikamızda xalqın inamı sabahı baxımından strateji əhəmiyyət daşıyan demokratikləşmə prosesinin sürətləndirilməsi xüsusi diqqət mərkəzindədir.

Bir məsələni də unutmamaq olmasın ki, Nizamilər, Xaqanilər, Füzulilər vətəni Azərbaycan dilinə, adət-ənənələrinə sədaqətine görə Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının ulu və dahi öndəri, ümummillilərin lideri səviyyəsinə yüksələ bildi.

Ulu öndərin genişmiqyaslı, çoxcəhətli fəaliyyətində təhsilin inkişafına diqqət və qayğı prioritet sahə kimi mühüm yer tuturdu. Təhsilin aktual problemlərini və perspektivlərini incəliklərinə qədər dərinləndirən bilən dahi rəhbərin təhsillə bağlı dəyərli mülahizə və müddəaları, sözün əsl mənasında müasir pedaqoji fikir tariximizin nadir incilərindədir. Ulu öndərimizin orta məktəb təhsilinin məqsədləri, ümumtəhsil məktəbinin əsas vəzifələri haqqında qiymətli fikirləri bu gün də hamımız üçün aparıcı istiqamət, əsas ideya mənbəyi olmalıdır.

Hələ 35 il bundan əvvəl, 1978-ci ildə Azərbaycan müəllimlərinin qurultayında "Çox uzun bir müddət ərzində məktəbin işinə yalnız bir göstəriciyə görə qiymət verilir: məktəbin nə qədər məzunu tələbə olmuş, ali məktəb diplomu almışdır. Bu nöqtəyi-nəzəri dəyişdirmək vaxtı gəlib çatmışdır. Bilikli, bacarıqlı, əməksevər adamlar yetişdirmək məktəbin ən birinci borcudur" — deyən ümummillilərimizin 21 il sonra bu tarixi mülahizəni daha da dolğunlaşdıraraq "İnsan təhsilinin əsasını orta məktəbdə alır.... Əgər 11 il müddətində uşaq I sınıfdan başlayaraq sona qə-

dər köklü təhsil almasa, yaxşı hazırlanmasa, o gedib universitetə imtahan verə bilməz. Heç lazım da deyil ki, hər bir orta təhsil alan getsin universitetə imtahan versin. Bu mümkün də deyildir. Bu keçmişdə də mümkün olmayıbdır, bu gün də mümkün deyildir. Əgər o, universitetdə ali təhsil almasa da, həyatda yaşayacaqdır, həyatda fəaliyyət göstərəcəkdir, cəmiyyətdə olacaqdır. Əgər onun fundamental, köklü orta təhsili varsa, o, cəmiyyətdə özünə yer tapacaq, çalışacaq, öz ailəsini yaşadacaqdır. Amma ən vacibi odur ki, cəmiyyətimizin qürurlu üzvü olacaqdır". "İndi bizim təhsilimizin məqsədi gənc nəsə, uşaqlara təhsil verib gələcəyə hazırlamaqdır. Ən böyük məqsəd Azərbaycan vətəndaşı hazırlamaqdır, Azərbaycan cəmiyyətinin layiqli üzvünü hazırlamaqdır" müddəalarını irəli sürürdü.

Bütün bunlarla yanaşı, ulu öndər biliklərə əzmlə yiyələnməyi, daha çox bilini əldə etməyi ən aktual vəzifələrdən biri hesab edir, bu prosesdə orta təhsilin roluna daha böyük qiymət verirdi.

Müstəqil Azərbaycanın təhsil sisteminə, xüsusilə də ümumi təhsil sisteminə islahatların qaçılmaz olduğunu diqqətə çatdıran ulu öndərimiz, eyni zamanda təhsil işçilərini islahat prosesinə həssas və ehtiyatla yanaşmağa çağırırdı. Təhsil sahəsində islahatlar barədə danışarkən aydın hiss olunur ki, ulu öndər bu islahatların davamlılığında ısrarlıdır, çünki eyni tələbləri həm indiki, həm də gələcək nəsillərə ünvanlayır. O qeyd edir ki, çalışmaq lazımdır ki, islahat islahat naminə aparılmasın, təhsil sistemimizi daha da təkmilləşdirmək, bu günün, gələcəyin tələblərinə daha da uyğunlaşdırmaq məqsədi daşsın.

"Əgər biz iqtisadi sahədə apardığımız islahatlarda bu gün haradasa səhv ediriksə, sabah həmin səhvi düzəltmək mümkündür, haradasa ifrata yol veririksə, onun qarşısını almaq mümkündür. Amma təhsil sahəsi çox həssas sahədir. Burada inqilabi dəyişiklik ola bilməz... Mənim sizə tövsiyəm ondan ibarətdir ki, islahatları düşünmüş qaydada aparasınız, formalizmə, konyukturaya yol verməyəsiz, Azərbaycanın milli ənənələrinin üzərindən keçməyəsiz..." Həyat sübut etdi ki, ulu öndərimiz hansı ictimai sistemdə işləməyindən asılı olmayaraq həmişə Azərbaycan xalqının təmsilçisi, müdafiəçisi olmuş, bütün qüvvə və enerjisini, təcrübə və zəkasını milli inkişafa, xalqımızın rifahının yüksəlməsinə sərf etmiş, doğma xalqı üçün yaşamışdır.

Heydər Əliyev məktəbinin ən layiqli yetirməsi, dövlət başçısı İlham Əliyev ölkədə milli birliyin möhkəmləndirilməsi, azərbaycançılıq ideologiyasının milli həmrəyliyin aparıcı faktoruna çevrilməsi istiqamətində mühüm işlər görmüşdür. Ulu öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildə xalqın istəyi ilə hakimiyyətə qayıdışı ilə Azərbaycanda əldə edilmiş milli birlik ölkəmizin ən qiymətli mənəvi-ideoloji sərvətlərindən biridir və ötən müddətdə cənab İlham Əliyev ümumxalq həmrəyliyin möhkəmləndirilməsi xəttini davam etdirmiş, bu siyasi xətti özünün konkret addımları ilə kamil elmi-nəzəri konsepsiya səviyyəsinə qaldırmışdır.

Bu gün qarşıda duran və gələcəkdə meydana çıxacaq problemlərin uğurlu həlli üçün azərbaycançılıq ideologiyasının bütün elementlərinin möhkəm mənimsənilməsi zəruri şərt hesab edilməlidir. Təsədüfi deyildir ki, Heydər Əliyev bunu bizlərə tövsiyə edirdi. Bu ideologiyanın əsas qayəsini müstəqillik, azərbaycançılıq, dövlətçilik, dünyəvi respublika, ədalətlik, demokratiya, milli tərəqqi, bəşəriyyət kimi anlayışlar təşkil edir.

Əminlik hissi ilə qeyd etmək istəyirəm ki, milli liderimiz Heydər Əliyevin ideyaları müasirlərimiz və sonrakı nəsillərimiz tərəfindən daha dərinləndirilərək, Azərbaycanın müstəqilliyinin dönməzliyi, sarsılmazlığı və əbədiyi uğrunda mübarizə müdrikliklə həyata keçiriləcəkdir.

Nailə MƏMMƏDOVA,
Milli Qəhrəman Ruslan Muradov adına
Mingəçevir şəhər Texniki-Humanitar
Liseyin direktoru.